

ЗАПИСНИК СА ТЕМАТског СКУПА О ИЗРАДИ ЗАКОНА О ЗЕЛЕНИЛУ

Организатор: Удружење пејзажних архитеката Србије и Београдски сајам

Место: Београдски сајам - Међународни сајам хортикултуре

Датум и време: 04.04.2014. 11:00 - 14:30 часова

Присутствовало 59 особа /списак у прилогу/

- **Аница Теофиловић** – поздравна реч
- **Душан Тодоровић** – Увод. Предлог Закона се ослања на постојеће законе, пре свега: Закон о планирању и изградњи, Закон о заштити животне средине, Закон о заштити природе, Закон о комуналним делатностима
- **Јасминка Цвејић** – представила ко је све радио на првом нацрту закона
 - Представљена је зелена регулатива
 - Потребно је активно радити
- **Аница Теофиловић**: Нацрт закона постоји, али појавила се потреба да се допуни
 - Скуп је организован да би се чуло мишљење колега и стручњака који у свакодневном послу имају додирних тачака са зеленим површинама:
 - Кратко упознавање са предлозима закона:
Истакнута је потреба и важност постојања Закона са три најважнија становишта:
 - само у Београду има око 2500 ха јав.зел.површина
 - истакнут је позитиван утицај зелених простора на квалитета животне средине, друштво и економску добит
 - истакнуте све уско стручне области
 - Непостојање закона свима је проблем

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ 2. ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ

- Предмет закона – зелене површине у свим облицима својине
- Не односе се на шуме, садни материјал и заштиту биља
- Тема закона су: Јавне зел. површине Очување фонда зел. површина, зелене површине у оквиру осталих јавних намена, зел. површине осталих намена и кровни вртови и вертикално озелењавање

- **Дејана Лукић**: Добро је што ћемо имати закон који ће штитити зелене површине.

3. ОЧУВАЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИЛА

- Почетка тачка да се у оквиру граница дефинисаних урбанистичких планова, очувају зелене површине. Те границе се мењају само због вишег интереса
- Врло значајна зелена површина је ПАРК – јавни парковски простор. Паркови имају свој историјски значај и културне елементе. Предлог: да закон о културним добрима уведе и заштиту парка.

- У парку је забрањено уносити елем. који нарушавају ту целину или мењати границе парка. Предлог да стоји шта је забрањено радити у парку нешто што нарушава пејзаж.арх. концепт, амбијентални концепт
- Стављен је акценат на радњама које нису дозвољене и које су дозвољене
- Значајни тип зел. површина: ДРВОРЕД
- Одржавање дрвореда је било врло лоше (Булевар) и зато смо га изгубили
- Пример: Савинац – недостатак закона о очувању зел. површина. Хрст запис (сам себе чува).
- -Људи оснивају НВО – да би сачували одређене зелене поврине

- **Аница Теофиловић:**

- **4. ПЛАНИРАЊЕ ЗЕЛЕНИХ ПОВРШИНА**

- У Закону о планирању и изградњи(ЗПИ) – зелене површине се виде као јавне површине, границе и садржај. Треба нам нови закон који ће се ослањати на ЗПИ (између осталог) ,јер заступљеност ове теме веома често изостаје. И обрада ове теме често изостаје без јавно дефинисаног садржаја планских елемената не може се планирати и изградити зелене површине.
- ПЛАН важан сегмент очувања и планирања зелених површина
- Садржај планског решења зависи од типа зел. површина (грађ: линија) предлог: мора постојати зел. грађ. линија

- **Драган Вујичић**

- **5. ИЗРАДА ТЕХНИЧКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ**

- Овим законом треба да се регулишу специјалне потребе зеленила који нису регулисане у Закону о планирању и изградњи
 1. Очување постојећег зеленила при пројектовању (обавезе пројектанта да направи снимак постојећег стања зеленила, и то би важило за сваку врсту пројекта (архитектонски, грађевински, инфраструктурни...)
 2. Проблем подлога – геодетске подлоге „катастарско топографски план“, мора да има снимак коте кореновог врата стабала, да би се чувао ниво земље уз стабло.
 3. Пројектант мора да изађе на терен
- Мора да се уради снимак постојећег стања – биоколошка основа.
- Мора да се направи пројекат зеленила, па онда да се раде пројекти инсталација
- Прављење техничких решења за очување инсталација од корена
 4. Дефинисање забрањених врста
 5. Закон мора да предвиди обавезу израде пројеката. пејз. арх. уређења: да пројекат ради пејзажни арх.
- Да мора да постоји обавеза прибављања услова за израду пројекта, деф. специф.
- Дефинисаће се садржај пројекта (биоколошка основа, план садње..)

- **6. ИЗГРАДЊА И ОБНОВА**

- Били би дефинисани:
 1. Припремни радови који се односе на заштиту постојећих стабала (заштита нивоа корен. врата....)
 2. Обавезна провера квалитета садног материјала пре доласка садница на терен
 3. Земљиште - провера квалитета и третирање против корова
 4. Провера инсталација пре садње (дрворед)

5. Иницијално одржавање (погрешни термин ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖАВАЊЕ) и гарантни рок (колико одржавање треба да траје, колико траје гаранција)
6. Извођење радова обнове (биолошка обнова - не треба пројекат, обнова паркова као културних добара – треба пројекат, са нагласком на очувању културних добара, чување стабала – споменика природе)

- **Душан Тодоровић:**

КОРИШЋЕЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ

- Ове области се ослањају на закон о комун. делатностима о инспекцијском надзору и на Закона о комуналној полицији и прекршајима.

7. КОРИШЋЕЊЕ

- Треба да стоји да се зелена површина користи само у сврху за коју је намењена. Закон мора да наведе шта је забрањено и да одради санације.
- Категорија самоволне садње (акције НВО треба регулисати овим законом)
- Предвидети израду посебних анкета да инвеститори буду у процедури
- Површине које нису у власништву локалне самоуправе, треба такође третирати овим законом
- Казнене одредбе треба посебно усмерити ка непоштовању забрана
- Да би коришћење било адекватно, важно је адекватно одржавање

8. ОДРЖАВАЊЕ

- Ради се ради унапређења функционалних и визуелно естетских вредности пајз. арх. целине
- Мора постојати обавеза у свим облицима својине
- Надлежност у планирању (у складу са Законом о комуналним делатностима)
- Дефинисати : хијерархију, компетенцију..
- Одржавање решити од надлежности планера до извођача. Мере повезати са надлежностима од планера до извођача.
- Права и обавезе извршилаца(чек листа за контролу)

9. УПРАВЉАЊЕ

- Дефинисаност надлежности институција, органа и служби
- Успостављање градског пејз. архитектуре

10. ФИНАНСИРАЊЕ

- Средства се обезбеђују из буџета града према програмима и на друге начине
- Закон мора да обезбеди планско и наменско трошење средстава
- Улагање у подизање јавне свести о систему зеленила

11. НАДЗОР

- Министарство за животну средину, Градске инспекције у свом сегменту (Инспекција животне средине, Комунална инспекција, Грађевинска инспекција...)

12. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ, 13. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

- Ангажовати правнике за овај сегмент
- Санкционисање и превенција

- Ефикаснија наплата казни, ускладити са Законом о комун. полицији, локалној самоуправи , комуналним односима, инспекцијском надзору и прекршајима
- треба урадити Правилнике

ДИСКУСИЈА

- **Милица Грозданић**, дипл.инж.арх. из Урбанистичког завода Београда, ради на изради зелене регулативе
- Обећала да ће активно учествовати у раду на закону
- Решењем о заштити ПАРК пријатељства је проглашен за културно добро - знаменито место. У поступку је израда предлога одлуке да се Врачарски плато са Карађорђевим парком утврде за културно добро.
- До сада није било захтева према служби заштите да се одређени простори и објекти ставе у поступак заштите. Потребна је већа интеракција у циљу заштите вредности простора које поседујемо, јер су ти простори најчешће нападнути да добију неке друге намене. Била је против када су Генералним планом Београда 2021, усвојеним 2003.године, зелене површине у оквиру отворених блокова, утврђене за остало грађ. земљиште рокова, проглашени за грађ. земљиште.
- Потребна је већа сарадња између институција, да будемо активнији у поступцима израде урбанистичких планова, подсећа да су архитекте радиле тај посао и сматра да и даље треба да раде архитекте, које за то имају смисла у сарадњи са пејзажним архитеката.
- Милицин докторат је на тему законодавства.
- **Јасминка Цвејић**
- 1973. године је постојао Закон о зеленим површинама. Можда је недостатак закона разлог што су зелене површине тако нападнуте
- **Сабина Керић БФЦ – БФЦ** је удружење које подстиче свест грађана да заштити нашу струку. Позива на укључивање у пилот пројекат ГРАДСКЕ БАШТЕНСКЕ КОЛОНИЈЕ у Сланцима. Позива грађане да саде поврће. Има много људи који то хоће, али нема простора. Треба им да институције дају простор. Прилика да се укључимо и подижемо свест о бенефиту зелених површина. У Загребу је градоначелник понудио 2000 парцела за ту намену.
- **Аница Теофиловић**
- Башт. колоније су драгоцен категорија са еколошког, економског и социјалног становишта, међутим нису предмет Нацрта овог Закона.
- Позив да се присутне колеге из разних институција и градова Србије укључе у дискусију и рад на изради Закона.
-
- Предлог да се колеге из разних градова укључе у рад на изради закона.
- **Мира Гуцић** – помоћник секретара, ради у градској управи од 1978 године
- Диви се труду и посвећености УПАС. 2003. године она и Јасминка су радиле на овом закону. Садашњи текст је унапредио претходни текст закона.
- Успели сте да изместите закон на тремеђу комуналних послова планирања и заштите природе. Али недостају институционална решења.
- Радо ће се укључити у рад на закону.
- Предлог: одвојите се од постојећих решења (захтев за сечу да се не подноси као до сада) него да то буде посебна фирма (дирекција) за

јавне зелене површине. Закон треба да пружи исту заштиту за све површине без обзира на њихову величину.

- **Аница Теофиловић**

- Захвалила се и рекла да се у постојећем ГУП и мале површине третирају као јавна добра и на томе ће се и даље радити. Г-дин Горан Триван је на прослави дана Секретаријата за заштиту животне средине рекао да се наставља акцију реализације Урбаних џепова, а и ПУПАС је имао активности на исту тему.
- рекао да се наставља акција Урбани џепови.

- **Дејана Станојевић**

- Дирекција за грађ. земљиште ...30 година, ради у градској управи. Има предлог у вези ТЕХНИЧКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, Дирекција ради пуно пројеката саобраћајница са инфраструктуром и баве се зеленилом око саобраћајница. Радиле су и два парка у Блоку 63 и 62.
- Проблем је: инфраструктура и дрворед. Пројектанти планирају пирамидалне и окр. форме дрвећа. Највећи је проблем код израде плана детаљ. регулације. Урбанистички завод се у задње време (2-3год.) ангажује на бољој презентацији зел. површина. Проблем је што на снимку постојећег стања нема снимка постојећег дрвећа. Потребно је приликом израде плана изаћи на терен и да се са геометрима сарађује да би се геодетски снимило дрвеће. Када се ради главни пројекат, сниме се све осим дрвећа. Проблем је да саобраћајци неће да сниме дрвеће, јер тај посао није уговорен.
- Код усвајања плана детаљне регулације запослени у Зеленилу, треба да буду активнији и да њихове примедбе на уклањању дрвећа/шуме/уђу у записник.
- Веома је битан геодетски снимак постојећег стања зеленила.
- Пита и шта је са сагласношћу ЈКП „Зеленила“, који после одржавају зелену површину- зато је потребна њихова сагласност.
- ОДРЖАВАЊЕ, навела је како је до сада (20% од вредности озелењавања и то траје 1 годину), ово је за зеленило, а за објекте је то 2 године. Уговара се пројекат зеленила заједно са пројектом саобраћаја – то је повезано. Код техничког прегледа и примопредаје радова ту се разликује 1 година. Предлог је да се инвестиције одржавања повеже са 2 године када се предаје објекат.

- **Љиљана Тубић**- Зеленило Београд, каже да се сарађује на изради урбанистичких планова. Проблем саобраћајнице када се ради ПДР саобраћајнице, ради се као да ништа не постоји у контактної зони саобраћајнице. Пример ТОПЧИДЕРСКИ ПАРК, у овом случају се не прича о парку већ се само брине о саобраћајници.

- Позитивно, заједничким снагама је спречено да се на Ушћу, направи рели парк у ПАРКУ ПРИЈАТЕЉСТВА. Проблем је да су услови секретар. за саобраћај доминантнији од услова Зеленила. Пример – ПАРКИНГ У КОШУТЊАКУ

- **Аница Теофиловић:**

- Каже да детаљност геодетског снимка треба да прецизира онај ко прибавља подлоге за план.

Дешава се да пројекат саобраћајнице буде урађен пре урбанистичког плана, тако да бројне примедбе надлежних институција буду аутоматски одбачене

- **Драгана Ивановић**, пејз. арх. - Бајина башта-инспектор за заштиту животне средине
- Закон би у наслову требао да има заштиту, унапређење и планирање зеленила
- У појмовнику треба да стоји постојеће и новофармирано зеленило, и треба да постоје одредбе и за једно и за друго зеленило. Треба се држати мерљивих ствари, норматива и треба да се ураде правилници. Што се нормативима утврди после може да се контролише
- Треба направити разлику између правних и физичких лица
- Увести таксе, а не само казне.
- Обухватити инспектора за заштиту животне средине у новом Закону
- Обавеза да пејз.арх. са лиценцом буду укључени у изради свих нивоа планова.
- **Аница Теофиловић** је подсетила да се на мејл пошаљу идеје
- **Наташа Шпица**, пејз.арх.- Панчево- ради на катастру зелених површина
- Катастар у Панчеву може много да помогне је има нормативе за садњу. -Искусство – густа садња, са обавезом прореди. Потребно је да ако постоји план, стратегија, ... да јавно предузеће може да стави у план прореду, и да инспекција одреди надзор. Панчево нема довољно пејз. архитеката. Тешко раде и мало их има. Раде катастар зелених површина. Почели су са катастром 2000. године
- Катастар не треба да зависи од воље власти већ од стручне потребе. Треба да постоји стратегија. Катастар зелених површина треба да се стави у ранг катастара непокретности
- Решили су да ураде и катастар садних места, које треба да се заштити, јер се тако штити дрво као категорија.
- **Аница Теофиловић**- зна се да постоји катастар зелених површина у Панчеву. Предвиђено је да се штити траса дрвореда и садна места.
- **Мара Рашковић** из Ниша из Завода за Урбанизам (пејз. арх.). Проблем је што су Ј.П., сервис граду и управама и свима су везане руке. Проблем заузећа површина угост. објектима (власт излази у сусрет , због економије). Питање: Како да јавне површине не буду платформе за постављање таквих објеката, као и монтажа паноа за оглашавање. (Због постављених билборда , секу се саднице које га заклањају)
- **Јасминка Цвејић** - светска искуства , нигде нема ригидан закон за нашу област, али постоји компензација. Градско зеленило у Бечу решава овакав проблем компензацијом.
- **Аница Теофиловић** - ПГР зел. површина биће предвиђени простори за компензацију.
- **ДушанТодоровић** - што се тиче дозвола за постављање привремених објеката, биће одређене околности под којима ће се издавати дозволе (заједно са условима за враћање у претходно стање)
- Под одређеним условима би могле да се издају привремене дозволе ако то може, а ако не може да се врати у првобитно стање , онда нема дозволе.
- **Аница Теофиловић** -- Увођење угоститељских објеката у зелене површине треба да буде дефинисано законом, односно да се прецизира на пр. да такви објекти не могу да буду на зеленим површинама који су споменици пејзажне архитектуре, али у оквиру новопланираних зелених

површина би могло да буде предвиђено (на пр. у оквиру зелених коридора на одређеном растојању). Грађани имају потребе за предахом, освежењем,..

- **Бранислава Милићевић** - одлуком о постављању привремених објеката је забрањено постављање привремених објеката на јавним зеленим површинама.
- Проблем може да реши инспекцијска служба, треба боље да раде.
- Када би се комисија за сечу, укључила у израду планске документације, у том случају би имали анализу постојеће вегетације. Компензација није довољна, зато што млада стабла јако споро напредују у градским условима.

- **Лара Петровић** - Лозница- Градска управа
- Задовољна, да смо ово покренули. Проблеми са којима се срећемо су огромни. Када је почела да ради у градској управи ,прво је прочитала стратегију града ЛЕАП, и видела да се ту се не спомиње очување зелених површина.
- О струци размишља као о систему зеленила. Проблем је што се тиме нико не бави као системом. Закон је неопходан да би се на њега могло позвати. Пример : Бања Ковиљача је природно добро друге категорије и тек сада се нешто добро дешава у доношењу одлука на нивоу града, јер учествује пејзажни архитекта.
- Свест становништва је врло ниска , више се брине о томе колико има паркинга, док се о парковима не брине. Могу да се предвиде монтажне гараже за паркинг и да се остави простор за зеленило.

- **Лидија Стевановић** пејз.арх. из Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања
Поздравља израду закона
- Упозорава присутне , да је сам проступак израде и доношења закона веома тежак посао. Материја је комплексна и упозорава да ће бити пуно притиска
- Поступак прибављања мишљења и усклађивања са другим заинтересованим странама је тежак процес
- Стручна јавност мора да помогне министарству које ће водити процедуру
- Пут нацрта Закона од предлагача, кроз министарство, претрпи пуно промена
- Напомиње да су правилници врло битни , али да не сме да буде велики број правилника
- **Аница Теофиловић** - се захвалила свима из других градова .
Суботица користи нацрт Закона који је у радној верзији.

- **Младен Растовић**, пејз.арх. из Панчева- прича о заузећу зел. површина, угост.објектима
- Не треба се противити постављању привремених објеката
- Предлаже да се добија део од надокнаде издавања и да то уђе у одржавање зелених површина. У свету је чак тренд отварање кафића на гробљу
- Треба да размишљамо као корисници, а онда и као стручњаци
- Ово може да уђе у тачку финансирања
- **Аница Теофиловић** -Овај предлог можда може да буде добар механизам за стицање финансијске добити за одржавање.

- **Брана Милићевић** - мора да се утврди, ко сређује зелене површине након одласка привремених објеката
- **Аница Теофиловић** - Један од разлога узурпације зелених површина то што нису доступне грађанима
- **Ђурица Иванчевић** - даће писмено предлоге из праксе (прој. и извођач.). Закон ће издићи струку, и зато нас друге струке не уважавају. Пита ша ће бити даље?
- **Душан Тодоровић** - за сада је дефинисан концепт радиће се по областима у зависности од ваших сугестија. Формираће се тимови(мултидисциплинарни тиови) и обрађиваће се област по област.
- **Бранка Вучковић** - пејз.арх., ради техничке прегледе за Југоинспект у правилнику техничких прегледа , наша струка је дефинисана – једном речју ТРАВЊАЦИ.Треба се позабавити улогом надзора приликом техничког прегледа.
- **Ђурђица Иванчевић** - мора да постоји пејз. арх. У граду. У пројектовању се уважава лиценца . У извођењу лиценца је минус. У стварности посао воде грађевинске фирме, а ми смо подизвођачи и то је веома лоше.
- Проблем настаје што надзора врло често није пејз.арх. а морао би да буде пејз. арх.
- Предлог: Да се уместо термина - Грађевинска књига , уведе назив обрачун изведених зелених површина
- Вештачење раде грађевински инжењери, што је још један проблем
- Раније је урбанизам био на вишем нивоу, Зеленило је равноправно учествовало у раду са урбанистима и архитектама
- **Јасминка Цвејић** - Предлаже да се пошаљу конкретне идеје – сваки случај да се преточи у предлог за члан закона и да се не описују примери.

Скуп је завршен у 13:30h.

На основу тонског записа припремила: Анђелка Јевтовић